

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонтії

Силабус навчальної дисципліни
«Рентгенологічні методи дослідження»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонтії м. Одеса, вул. Пішоновська, 1, 3 поверх.
Викладач (-і)	Горохівський Володимир Несторович. Завідувач кафедри, доктор медичних наук, професор. Деньга Анастасія Елуардівна. Доктор медичних наук, професор кафедри. Рейзвіх Ольга Едуардівна. Доктор медичних наук, доцент кафедри. Суслowa Оксана Вікторівна. Кандидат медичних наук, доцент кафедри. Кордонець Олена Леонідівна. Завуч кафедри, асистент. Желізняк Наталя Анатоліївна. Асистент кафедри.
Контактна інформація	Е-mail: orthodontics@onmedu.edu.ua Консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - сучасні рентгенологічні методи дослідження, які використовуються для діагностики та планування лікування в ортодонтії. Дисципліна охоплює теоретичні основи рентгенології, особливості анатомії щелепно-лицевої області та методи аналізу отриманих зображень.

Мета дисципліни: надати здобувачам знання про сучасні рентгенологічні методи дослідження, які застосовуються в ортодонтії; розвинути навички проведення, аналізу та інтерпретації рентгенологічних знімків; формувати уявлення про роль рентгенодіагностики у плануванні та контролі ортодонтичного лікування.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення особливостей анатомії щелепно-лицевої ділянки на рентгенограмі; аналіз і трактування різних видів рентгенологічних досліджень: ортопантомографії, телерентгенографії, конусно-променевої комп'ютерної томографії.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

– Анатомічні та фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки, видимі на

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонтії

рентгенологічних знімках.

- Основні методи рентгенологічного дослідження, які використовуються в ортодонтії (ортопантомографія, телерентгенографія, КПКТ).;

- Принципи цефалометричного аналізу рентгенограм.

вміти:

- Інтерпретувати рентгенологічні знімки та аналізувати їх для встановлення діагнозу та планування ортодонтичного лікування;

- Використовувати цефалометричний аналіз для оцінки пропорцій і співвідношень щелепно-лицевої ділянки;

- Оцінювати якість виконаних рентгенологічних досліджень та вчасно виявляти помилки.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять, самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: словесні (бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці).

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного практичного заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття про норму в ортодонтії. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу. Поняття про норму в ортодонтії. Періоди становлення висоти прикусу. Взаємозв'язок і взаємообумовленість форми і функції зубощелепного апарату. Морфологічні та функціональні особливості тимчасового прикусу. Його основні періоди. Симптом Цилінського, його прогностичне значення. Заклучні площини по L.J. Boume та A. Schwarz. Змінний прикус, його морфологічна та функціональна характеристика. Етапи становлення висоти прикусу і росту щелеп. Морфо-функціональна характеристика постійного прикусу.

Тема 2. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглею та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні прикуси, їх загальна морфологічна та функціональна характеристика.

Тема 3. Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій. Визначення понять: «аномалія», «деформація», «вроджена», «набута», «спадкова». Існуючі класифікації зубо-щелепних аномалій та деформацій. Принцип їх побудови, переваги та недоліки, спільності та розбіжності. Класифікація Е. Енгеля (1889), класифікація А.Я. Катца (1939, 1961), класифікація Л.В. Ільїної-Маркосян (1967), класифікація Ю.В. Курляндського (1957), класифікація А.І. Бетельмана (1965, 1966), класифікація Д.А. Калвеліса (1964, 1967), класифікація Х.А. Каламкарова (1972, 1978), класифікація Л.П. Григор'євої (1984), класифікація ВООЗ (Женева, 1968), МКХ - 10. Встановлення заключного діагнозу та його складові частини.

Тема 4. Рентгенологічні методи обстеження: прицільна рентгенографія, ортопантомографія, рентгенографія кисті руки, комп'ютерна томографія, МРТ.

Показання та протипоказання.

Показання до їх використання в ортодонтичній практиці Види рентгенологічного обстеження ортодонтичного хворого. Прицільні знімки. Знімки в аксіальній проекції. Методика проведення ортопантомографії. Особливості зображення об'єкту. Значення в діагностиці зубо-щелепно-лицевих аномалій. Кістковий і зубний вік дитини, їх діагностичне значення. Методика комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії (МРТ). Рентгенографічні дослідження скронево-нижньощелепного суглобу

Тема 5. Телерентгенографія. Методика проведення телерентгенографії, розшифрування телерентгенографії Методика профільної та прямої телерентгенографії. Розшифрування телерентгенограм за А.М. Шварцем, Доунсом, Е.М. Рікетсом та ін. Основні антропометричні орієнтири. Основні краніо-, гнато- та профілометричні вимірювання. Значення телерентгенографії в диференційній діагностиці зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій, а також в прогнозі ортодонтичного лікування. Рентгенологічна класифікація зубо-щелепних аномалій, побудована на даних телерентгенографічних досліджень. Основні форми аномалій прикусу: гнатичний (скелетний), зубо-альвеолярний та змішаний. Роль класифікації у визначенні діагнозу.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Фліс П.С. Ортодонтія. Вінниця: «Нова книга», 2019. 308 с.
2. Фліс П.С., Леоненко Г.П., Філоненко В.В., Дорошенко Н.М. Під ред. Фліса П.С. «Orthodontics. Dentognathic Anomalies and Deformations». «Медицина», Київ 2016. 176 с.

Додаткова:

1. Laura Mitchell. **An introduction to orthodontics**. – Oxford University Press, 2019. – 368 p.
2. Padhraig Fleming, Jadbinder Seehra. **Fixed orthodontic appliances**. – Springer Nature Switzerland AG, 2019. – 166 p.
3. Okeson, J.P. **Temporomandibular disorders: etiology and classification**. In S. Kandasamy, C. Greene, D. Rinchuse, J. Stockstill (Eds.), *TMD and Orthodontics*, 2015, pp. 19–36.
4. Нанда Р. **Біомеханіка та естетика в клінічній ортодонтії**. – Київ, 2016.
5. White S.C., Pharoah M.J. **Oral Radiology: Principles and Interpretation**. – 8th ed. – St. Louis: Mosby, 2018. – 680 p.
6. Scarfe W.C., Farman A.G. **Cone Beam Computed Tomography: Principles, Techniques and Clinical Applications**. – Springer, 2018. – 124 p.
7. Langland O.E., Langlais R.P., Preece J.W. **Principles of Dental Imaging**. – 2nd ed. – Lippincott Williams & Wilkins, 2020. – 512 p.

Електронні інформаційні ресурси:

- Державний Експертний Центр МОЗ України – <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
- Електронна бібліотека ОНМедУ – <https://library.odmu.edu.ua/catalog/>
- Національна наукова медична бібліотека України – <http://library.gov.ua/>
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонтії

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонції

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології та ортодонції

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.